

Presentació

Eduard Arruga i Valeri

President de la Societat Catalana d'Economia

Amb aquest quadern comença la Societat Catalana d'Economia (SCE) una nova etapa de la sèrie «Quaderns de Recerca», ara enquadrada en l'anàlisi de les aportacions dels economistes catalans a la recerca econòmica.

El present quadern conté sis textos, escrits tots per socis de l'SCE, sobre cinc economistes traspassats de diferents èpoques, però tots ells preocupats pel mateix fil conductor de cercar solucions satisfactòries per a l'economia catalana del moment i per incorporar-hi la ciència econòmica de la seva època. Van ser innovadors i, per tant, discutits, encara que no n'hem tret tot el profit que hom podia pensar que se n'hauria pogut treure.

Cinc grans economistes: un fil els uneix

Els cinc grans economistes que presentem en aquest nou volum de la sèrie «Quaderns de Recerca» podem dir que responen a un fil conductor en què s'entrellacen les seves preocupacions. En efecte, a distància de més d'un segle, unes mateixes referències de tarannà i d'activitat podem considerar que els uneixen.

Tant el primer, Laureà Figuerola, com el darrer, Ernest Lluch, comparteixen encara més que els altres tres el fet de ser homes de pensament polític avançat per a la seva època respectiva, amb lligams amb un entorn essencial per a la comprensió de la història d'Espanya i de Catalunya. Figuerola es mou ideològicament en els ambients reformistes, no solament en el pla econòmic que representa la maçoneria d'aquells anys. No podem oblidar el seu lligam directe amb Ruiz Zorrilla, maçó i progressista; la seva vinculació amb la Institució Lliure d'Ensenyança incipient, i el seu paper de renovador en la Real Academia de Ciencias Morales y Políticas, institució nascuda com a barrera intel·lectual conservadora, el signe de la qual va contribuir a capgirar força.

Com Lluch, Figuerola comença en l'ensenyament, que ha d'abandonar a Barcelona per l'oposició dels proteccionistes; com Lluch arriba a les esferes de di-

recció política de l'Estat i les marca amb la seva actuació de manera permanent. Lluch passa per distintes posicions universitàries i manté la preocupació per la recerca fins al final de la seva vida. Parteix intel·lectualment del seu coneixement aprofundit d'Eudald Jaumeandreu, autor que Figuerola també coneixia bé, per bé que, com Figuerola, desenrotlla la seva activitat intel·lectual en múltiples camps, sempre també des de posicions filosòfiques i econòmiques que podríem considerar paral·leles a les de Figuerola, compresa la seva proximitat amb la maçoneria.

Els altres tres autors tenen també amb els primers esmentats paral·lismes evidents. Només Josep Anton Vandellós acaba a l'exili, al qual arriba molt aviat, donada la seva vinculació amb el món de la Lliga i del Fomento del Trabajo Nacional. No fa, però, cap pas per tornar un cop acabada la Guerra Civil. Ramon Trias sí que no s'explica en absolut sense l'exili republicà i comparteix amb els altres la vocació d'intervenció política, la voluntat de crear institucions útils a la societat i la recerca de connexions internacionals per portar aire a l'enrairit món de l'Espanya del XIX i del XX, tan tancada sobre ella mateixa, pensant en la societat catalana que tot al llarg dels anys presentava una voluntat de modernitat que no es veia satisfeta. Trias no s'entén sense l'humanisme de la seva família de metges il·lustres, com Lluch tampoc no és aliè a la tradició familiar d'Acció Catalana.

Els textos que presentem se centren en les aportacions econòmiques dels cinc autors. Per això era important tenir present el context en què es van moure i que aquí només queda apuntat. Per cert, cal assenyalar que tant Trias com Lluch van ser membres de la Societat Catalana d'Economia (primer, Secció d'Economia de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials, (SCE-JES); després, pròpiament SCE).

Això mateix podem dir de Joan Sardà, jove col·laborador de la *Justícia Social* de Joan Comorera, i preocupat ja aleshores per la banca a Catalunya. De gran contribuirà no solament a impulsar els temes del finançament i la balança fiscal (pròleg a *L'aptitud financera de Catalunya*, de Jacint Ros Hombravella i Antoni Montserrat), sinó que serà una peça clau del Banc Industrial de Catalunya. Però sobretot l'home de l'estabilització al Banc d'Espanya.